A tanulmányok alatti vizsgák

Típusai:

- osztályozóvizsga,
- különbözeti vizsga,
- pótló vizsga,
- javítóvizsga.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozóvizsgára jelentkezik,
- akit az oktatói testület határozatával osztályozóvizsgára utasít,
- akit az oktatói testület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira, akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.
Kiterjed továbbá az intézmény oktatói testületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A tanulmányok alatti vizsgákra vonatkozó részletes előírásokat a 12/2020. (II. 7.) Korm rendelet 182-190. §-a tartalmazza.

Osztályozóvizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie a növendéknek a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

a) felmentették a foglalkozáson való részvétele alól,
b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget (pl. előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni az adott tárgyból),
c) hiányzása a 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 164. §-ában előírt mértéket (egy tanítási évben 250 foglalkozást vagy egy adott tantárgyból a foglalkozások harminc százalékát) meghaladja, s emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető és az oktatói testület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.
d) a növendék a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Egy osztályozó vizsga - a b) pontban meghatározott kivétellel - egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik.

Osztályozó vizsgát a szakképző intézmény a tanítási év során bármikor szervezhet. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

Egy adott vizsgaidőszakban a tanuló több évfolyam anyagából is tehet osztályozóvizsgát, de minden évfolyam anyagából külön írásbeli és szóbeli vizsgát kell tennie a követelményeknek megfelelően, amelyet külön dokumentálni kell.

Az osztályozó vizsga napján a tanuló kérelmére mentesülhet a tanórák látogatásának kötelezettsége alól. Az írásbeli és a szóbeli vizsgára 1-1 nap felhasználása engedélyezhető. További 1 napot az előrehozott írásbeli érettségi vizsgára lehet igénybe venni.

Sikertelen osztályozó vizsga esetén a tanuló javítóvizsgát tehet, amennyiben a javítóvizsgára bocsátás feltételeinek megfelel.

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát kell tennie a tanulmányait az intézményben folytató növendéknek azokból a tárgyakból, melyeket máshol adott évfolyamon nem tanult, nem akkora óraszámban tanult vagy nem magyar nyelven tanulta.

Különbözeti vizsga az igazgató döntése alapján bármikor tehető.
A különbözeti vizsga azokra a tantárgyakra illetőleg tananyagokra terjed ki, amelyeket a tanuló az érvényes tantervből és bizonyítványból megállapíthatóan az előző osztály(ok)ban nem tanult.

Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

a) a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott,
b) az osztályozó vizsgáról, illetve a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

Javítóvizsga letételére az augusztus tizenötödikétől augusztus hónap utolsó napjáig terjedő időszakban az igazgató által meghatározott időpontban van lehetőség.
A tanulónak az egész tanév anyagából kell vizsgáznia.

Pótló vizsga

A vizsgázó pótlóvizsgát tehet az igazgató által meghatározott vizsganapon, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.

Az igazgató engedélyezheti, hogy a vizsgázó a pótló vizsgát az adott vizsganapon tegye le, ha ennek a feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Vizsgaidőszakok

Iskolánkban a tanulmányok alatti vizsgák ütemezése a következő:

- javítóvizsga: augusztus tizenötödikétől augusztus hónap utolsó napjáig terjedő időszakban az igazgató által meghatározott időpontban.
- osztályozó vizsga: az első félév szorgalmi időszakának utolsó két hetében, illetve áprilisban.
- különbözeti vizsga: a tanév során bármikor szervezhető.
- pótló vizsga: lehetőleg abban a vizsgaidőszakban szervezhető, ahol a tanuló neki fel nem róható ok miatt nem tudta a vizsgát elkezdeni vagy befejezni.

Vizsgára való jelentkezés

A javítóvizsgára írásbeli jelentkezés nem szükséges.

Az osztályozó- és különbözeti vizsga letételének engedélyezését a tanuló az igazgatónak címzett kérvényben kérheti.
A kérvény beadásának határideje: az 1. félévben szeptember 30., a 2. félévben február 15.

Az igazgató az engedélyezés után továbbítja a kérvényt a közismereti igazgatóhelyettes részére, aki gondoskodik a vizsga megszervezéséről.

A vizsgák előkészítése

A javító-, különbözeti-, pótló- és osztályozóvizsgák beosztását a közismereti igazgatóhelyettes készíti el. Az igazgatóhelyettes az iskolatitkár segítségével tájékoztatja az érintett tanulókat a vizsga helyéről és időpontjáról (iskolai honlap, hirdetőtábla, osztályfőnökökön keresztül). Az oktatók az adott tantárgyra kidolgozott követelmények alapján a vizsga időpontjára összeállítják a feladatlapokat, tételsorokat. A vizsgabizottságot az igazgató jelöli ki. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaidőszakát a tanulmányok alatti vizsgát megelőző három hónapon belül kell kijelölni. A tanulmányok alatti vizsga időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

A vizsgák lebonyolítása

A vizsgabizottság elnöke felelős a jegyzőkönyvek szabályos vezetéséért, a vizsga szabályszerű lebonyolításáért. Az írásbeli vizsga feladatlapját a jegyzőkönyvhöz csatolni kell. A vizsgák eredményét a megfelelő záradék alkalmazásával az osztályfőnök írja be a „törzslap”-ba, bizonyítványba és a naplóba. A vizsgák eredményének bejegyzése után a vizsgajegyzőkönyveket az iskolatitkár az irattárba helyezi és gondoskodik az irattári terv szerinti megőrzésről.

1. Írásbeli vizsga

Időtartama egységesen 60 perc. Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni.

A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.
Egy napon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet tenni. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani. A pótló vizsga - szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával - harmadik vizsgaként is megszervezhető.

Az írásbeli vizsgán kizárólag a szakképző intézmény bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni. A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.

Az írásbeli vizsgán a vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák és ne segíthessék.

A vizsga kezdetekor a vizsgabizottság elnöke a vizsgáztató jelenlétében megállapítja a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kihirdeti az írásbeli tételeket. A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez segítség nem adható.

Szabálytalanság:

Ha a vizsgáztató az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja ennek tényét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát. A vizsgáztató a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az igazgatónak, aki az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést. Az igazgató a megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja. A vizsgázó különvéleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.

Ha a vizsgáztató a feladatlapok javítása során arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használt, az igazgatóból és két oktatóból álló háromtagú bizottság a cselekmény súlyosságát mérlegeli, és
a) a vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt,
b) az adott tantárgyból - ha az nem javítóvizsga - a vizsgázót javítóvizsgára utasítja, vagy
c) ha a vizsga javítóvizsgaként került megszervezésre, a vizsgát eredménytelennek nyilvánítja, vagy az a) pont szerint értékeli a vizsgázó teljesítményét.
A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.

2. Szóbeli vizsga

Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga.
A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén.
A vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.
A tanulónak az általa kihúzott tétel kidolgozására min. 30 percet kell biztosítani.
Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.

A szóbeli vizsgát az iskola oktatóiból alakított 3 tagú vizsgabizottság előtt kell megtartani. A kérdező oktató csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat taníthatja. A vizsgabizottság kérdező oktatója lehetőleg az az oktató legyen, aki a tanulót előzőleg tanította. Az elnöki teendőket az igazgató vagy megbízottja látja el. A vizsgán az elnökön és a kérdező oktatón kívül még legalább egy, lehetőleg az adott tantárgyat tanító vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie.

A vizsgabizottság a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehet fel, ha meggyőződött arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte, a tétel kifejtése során önálló feleletét önhibájából nem tudta folytatni, vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vétett. A vizsgázó a tétel kifejtése során akkor szakítható félbe, ha súlyos tárgyi, logikai hibát vétett, vagy a rendelkezésre álló idő eltelt.

Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felezni, és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.

Szabálytalanság:

Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.

A szóbeli vizsgán elkövetett szabálytalanság esetében az igazgató az írásbeli vizsga erre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazza.

Az önhibán kívüli, indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni annak pótlására.

A felsőbb évfolyam vizsgájának szóbeli részére csak akkor bocsátható a vizsgázó, ha az alacsonyabb évfolyam vizsgájának szóbeli részén megfelelt.

A vizsgázás módja

A javító-, osztályozó-, pótló- és különbözeti vizsgák minden alkalommal írásbeli és szóbeli részből állnak. Testnevelés tantárgyból az írásbeli helyett gyakorlati vizsgát tesznek a tanulók. A szóbeli vizsga tételhúzás alapján történik. Az oktató legalább 10 tételt készít.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

A vizsgák követelménye

A vizsgák követelménye a helyi tantervben szereplő, az adott tantárgyra és évfolyamra vonatkozó tananyag, melynek tartalmáról a vizsgázó köteles tájékozódni, a vizsgáztató oktató pedig a vizsgázót tájékoztatni.

Az olyan tantárgyból, amely követelményeinek teljesítésével a szakképző intézmény szakmai programja alapján valamely vizsgatárgyból a tanuló érettségi vizsga letételére való jogosultságot szerezhet, a tanulmányok alatti vizsgán minden évfolyamon kötelező követelmény a minimum hatvanperces, az adott vizsgatárgy legfontosabb tanulmányi követelményeit magában foglaló írásbeli vizsgatevékenység és szóbeli vizsgatevékenység sikeres teljesítése.

Az értékelés rendje

A tanulmányok alatti vizsgákra vonatkozó értékelés rendje megegyezik az iskola helyi tantervében az egyes tantárgyakra vonatkozó értékelés rendjével, továbbá a tanuló írásbeli

és/vagy szóbeli vizsgarészen elért pontszámaiból határozzuk meg a vizsgán szerzett érdemjegyet. A szóbeli és az írásbeli vizsgarész eredménye 30%-70%-ban vesz részt a végső teljesítmény meghatározásakor. Javítóvizsgán a tanuló érdemjegye legfeljebb közepes lehet.
A vizsga érdemjegyének megállapítása az alábbi táblázat alapján történik:

<table>
<tr><th>Osztályozó- és különbözeti vizsga, illetve ezek pótló vizsgái esetén</th><th>Javítóvizsga, illetve annak pótló vizsgája esetén</th></tr>
<tr><td>0 - 34% - elégtelen, a vizsga sikertelen (1)</td><td>0 - 34% - elégtelen, a vizsga sikertelen (1)</td></tr>
<tr><td>35 - 49% - elégséges (2)</td><td rowspan="2">35 - 59% - elégséges (2)</td></tr>
<tr><td>50 – 69% - közepes (3)</td></tr>
<tr><td>70 – 84% - jó (4)</td><td rowspan="2">60%-tól - közepes (3)</td></tr>
<tr><td>85 -100 % - jeles (5)</td></tr>
</table>